

1 Cor. 15: 35-45 en 50 Grou 21 april 2019 Paasmorgen.

Gemeente van Christus,

Soms kan een voorbeeldje uit een andere traditie relativerend werken.

Er komt een monnik naar een Zenmeester toe, hij vraagt hem: wat gebeurt er met mij na mijn dood?
Waar ben ik dan?

Waarom vraag je dat aan mij?, antwoordt de Zenmeester.

Nou, u bent toch een Zenmeester?!

Jazeker! Maar ik ben geen dóde Zenmeester.

In elke religieuze traditie speelt bij volgelingen de vraag naar wat er na de dood zal zijn. En er is geen mens die er tijdens dit leven met zekerheid een zinnig woord over kan zeggen. (boodschap van het Zen-verhaaltje)

Je kunt hoogstens iets van je eigen intuïtie hieromtrent, je eigen geloofsvertrouwen onder woorden proberen te brengen.

Dat doet Paulus vanochtend op zijn manier, in antwoord op enkele vragen die hem vanuit de gemeente in Corinthe waren gesteld.

Hij zet dit 15^e hoofdstuk stevig in: de opwekking van Jezus uit de dood is het fundament van de verkondiging. En als Jezus door de dood heen is gegaan, zullen ook wij als zijn leerlingen hem daarin volgen. Als je dat weghaalt, zegt Paulus, dan valt de bodem uit ons Christelijk geloof.

Ja maar, ja maar, ja maar.....dan komen natuurlijk de vragen. "Ja maar Paulus, hóe worden de doden dan opgewekt? Hoe zou bijvoorbeeld hun lichaam eruit moeten zien?"

Wat dat betreft is er denk ik weinig verschil of je nu 2000 jaar geleden in Corinthe woonde, of hier en nu in Grou. Wij willen ook wel graag antwoord op dit soort vragen. Wat er dan met ons gebeurt, of we elkaar wéér zullen zien, hoe wij er dan uit zullen zien, en zo.

Paulus maakt daar korte metten mee: "Dwaas die je bent, als je zulke vragen stelt!"

Nou, daarmee is de toon wel gezet! Daar kunnen de vurige voorstanders van een lichamelijke opstanding zich de tanden nog eens op stuk bijten.

Maar na deze niet mis te verstane uitspraak gaat de apostel vervolgens uiteen zetten hoe je de opstanding, of beter gezegd de opwékking uit de dood dan wel zou kunnen opvatten. Het is ons mensen eigen om daar dan toch iéts over te willen zeggen.

Voordat we daar naar gaan kijken is het goed om te beseffen dat wat Paulus hier zegt over opstanding en eeuwig leven, wordt beschouwd als de oudste Paasboodschap die we kennen. Misschien ben je geneigd om te denken dat de vier evangeliën het oudst zijn, dan Handelingen en dan die brieven, omdat dat de volgorde is waarin ze in het Nieuwe Testament terecht zijn gekomen. Maar zo is het niet.

Deze brief van Paulus is geschreven rond het jaar 55. Het oudste evangelie dat we kennen, dat van Marcus, dateert van het jaar 70 of daaromtrent.

Paulus schrijft niet over een leeg graf, of over engelen, of een levenloos lichaam dat weer levend wordt. "Vlees en bloed kunnen immers geen deel hebben aan het koninkrijk van God", zegt hij aan het eind van onze lezing, "want wat vergankelijk is kan geen deel hebben aan wat onvergankelijk is." Stevige, heldere uitspraken. Die meteen weer een vraag oproepen: is er dan in ons mensen misschien iets te vinden dat wél deel heeft aan die onvergankelijkheid? Dat is geen dwaze vraag. Maar we moeten niet verwachten dat we daar een rationeel antwoord op zullen krijgen. De

werkelijkheid, de Goddelijke werkelijkheid en het onvergankelijke eeuwige daarin maakt deel uit van een andere orde. Die gaat ons verstand te boven.

Ik lees deze dagen een uiterst interessant en nogal onthutsend boek: "De dansende Wu Li-meesters" van Gary Zukav. Dat gaat over moderne natuurkunde. Quantum-mechanica. Dat klinkt indrukwekkend, maar het is zó eenvoudig geschreven dat zelfs ik er iets van kan begrijpen. En dat zegt nogal wat!

Daarin gaat het op een bepaald moment over het verschil tussen onze linker hersenhelft en de rechter. De linker houdt zich voornamelijk bezig met het rationele, de rechter is meer intuïtief, irrationeel. Onze samenleving is vooral gebaseerd op de linkerhelft, zegt Zukav. We hechten meer belang aan wat rationeel is. Aan wat (wetenschappelijk) te bewijzen valt.

Sinds de opkomst van de quantum-mechanica blijkt dat ons rationele verstand niet meer in staat is om zeer fundamentele dingen die ontdekt worden, te verklaren. En komen eigenschappen als intuïtie, verwondering en ontzag meer op de voorgrond te staan.

"Laat de volgende keer dat je vol ontzag voor iets bent, dat gevoel vrij door je heen gaan en probeer het niet te "begrijpen" Je zult merken dat je het in zekere zin wel "begrijpt", maar dat je er geen woorden voor kunt vinden." Aldus Zukav. (p.43-44)

Toen ik het las, dacht ik: dat geldt bij uitstek ook voor waar het op Pasen om gaat. En dat intuïtieve, verwonderde aanvoelen van de Paasboodschap, het heilig ontzag waarmee je vervuld wordt, als je het verhaal werkelijk "verstaat" (!), is niet minder waar, niet onbetrouwbarder dan zaken die je met je rationele verstand kunt begrijpen.

Als Paulus probeert om antwoord te geven op de vragen uit Corinthe, speelt hij in op dat vermogen om ons te verwonderen. Om heilig ontzag te voelen. Dergelijke gevoelens kunnen over je komen als je naar de sterrenhemel kijkt en ziet hoe elk hemellichaam zijn eigen uitstraling, zijn eigen glans heeft. Als je iets aanvoelt van de immense uitgestrektheid van onze Melkweg. En nog verder: als je beseft hoe oneindig veel sterrenstelsels er in het heelal aanwezig zijn.

Maar het kan ook precies de andere kant op gebeuren: naar het heel kleine, als je heel goed kijkt naar een graankorrel, bijvoorbeeld. Ik vind dat een van de mooiste beelden uit de bijbel, moet ik u zeggen. Vanwege de eenvoud ervan. En de diepzinnigheid die er in te ontdekken valt

Als je zo'n korrel zaait in de aarde, dan zal die korrel sterven. De oorspronkelijke vorm verdwijnt. Dat moet wel, want anders kan die korrel niet tot zijn bestemming komen: uitgroeien tot een volle korenaar.

Je kunt dit natuurlijk biologisch verklaren. Je kunt er ook met verwondering en zelfs ontzag naar kijken. Als naar een Godswonder. Wat het in wezen, in mijn beleving ook is.

Een ander voorbeeld is dat van de rups die zich vol eet, zich inspint in een cocon. Van buiten ziet het er uit als een klein bruin doodskistje. Volkomen stil. Totdat het op een goede dag openbreekt en er een vlinder uit te voorschijn komt. Een wonderlijk mooi, nieuw wezen, dat haar vleugels uitvouwt in de zon en laat drogen, om vervolgens het licht tegemoet te vliegen.

Zit die oude korrel nu nog in die nieuwe korenaar? Ja en nee.

Zit de rups nog in die vlinder? Ja en nee.

En in dat dubbelzinnige antwoord ligt de overeenkomst besloten met wat er met ons eigen lichaam zal gebeuren na onze dood. Iets soortgelijks zal er ook gebeuren met ons als we sterven, zegt Paulus. Alles wat vergankelijk is aan ons, laat je dan los. Want het vergankelijk krijgt geen deel aan het onvergankelijke. Al je geld en je goed kunnen je niet helpen. Een doodshemd heeft geen zakken, nietwaar. Maar ook je lichaam zelf moet je loslaten.

Dat is een raar idee. We vereenzelvigen ons immers maar al te vaak als vanzelfsprekend met ons lichaam.

Maar blijkbaar valt wat jij in wezen bent, niet samen met je uiterlijke, lichamelijke vorm.

Laat het los, zegt Paulus. En vertrouw er nu maar op dat God zelf uiteindelijk bepaalt wát van jou voor eeuwig bij Hem geborgen zal zijn.

Iets eerder in zijn brief geeft de apostel een duidelijke hint waar dat wat eeuwigheidswaarde in ons heeft, mee te maken kan hebben. In het beroemde 13^e hoofdstuk, het loflied op de liefde, schrijft hij: De liefde zal nooit vergaan. (1 Cor.13: 8a)

Liefde die in jouw leven gestalte heeft gekregen: in barmhartigheid, mededogen, aandacht, gerechtigheid, vreugde,- In gebeurtenissen in je leven die zijn voortgekomen uit jouw geest. Maar die op een of andere wijze óók zijn voortgekomen uit de Geest (met een hoofdletter)! Die geïnspireerd zijn door de liefde van God. En met de liefde die God voor jou als mens voelt. Met zijn bedoeling met jouw leven.

Misschien kun je het samenvloeien van die twee geesten en wat daaruit is voortgekomen, dan wel jouw "ziel" noemen. Dat wat uiteindelijk jouw "wezen" uitmaakt. Jouw kern. En dat dát behouden blijft. En is dat dan wat Paulus aanduidt met die wonderlijke, paradoxale term: jouw "geestelijk lichaam". Jouw "hemelse mens".

Het prachtige beeld van de graankorrel roept het vermoeden op, wakkert het aan dat zoiets inderdaad het geval zal zijn. Ook al doorgronden wij dat niet met ons rationele verstand. Maar kunnen we het wel zien gebeuren als we kijken naar de weg die Jezus is gegaan. En ervaren hoe die weg ons vervult met stille verwondering. En met heilig ontzag.

Als we kijken naar die weg, wakkert dat ons vertrouwen, onze intuïtie alleen maar verder aan: dat er een God bestaat uit wiens hand ik niet val. Een God die alles wat is, ook mijzelf, in vergankelijkheid heeft gezaaid. Op hoop van zegen. Dat we aan onze roeping zullen beantwoorden: Hem lief hebben en onze naasten als onszelf.

En die alles in ons wat aan die roeping heeft beantwoord, alle liefde die in en door ons gestalte heeft gekregen in dit vergankelijke bestaan, zal oogsten in onvergankelijkheid.

Zoals Hij zijn eerstgeboren zoon heeft geoogst.

Diep in het graf is hij de weg gegaan
Van het zaad dat stervend nieuw ontkiemt tot graan

Heen is de nacht, de derde dag breekt aan
Liefde staat te wuiven als het groene graan. (lied 625: 2b, 3b)

Ik wens u allen een zalig Pasen toe,

Amen.